

АНОТАЦІЯ

Соприкіна В. Д. **Український псевдонімікон культурно-мистецької сфери початку XXI ст.: номінативний та лінгвокультурологічний виміри.** – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки, за спеціальністю 035 Філологія. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Міністерство освіти і науки України, Харків, 2021.

Однією із сьогоденних реалій світової культурно-мистецької сфери є тенденція створювати й використовувати псевдоніми замість офіційних імені та прізвища (паспортні дані), презентувати творчі надбання під вигаданими іменами. Українська культурно-мистецька спільнота також активно продукує псевдоніми, намагаючись у такий спосіб привернути увагу вибагливого шанувальника, виявити оригінальність, креативність, створити вдалий та непересічний образ. Кількість і різноманіття мистецьких псевдонімів як результатів лінгвокреативної діяльності людини спонукає мовознавців до наукового вивчення й опису їхніх різновимірних характеристик.

Подана робота присвячена дослідженню українського псевдонімікону культурно-мистецької сфери початку XXI століття в номінативному та лінгвокультурному аспектах. Оними, їхні типи, структуру й функції досліджували такі українські мовознавці, як А. Білецький, Д. Бучко, І. Железняк, Ю. Карпенко, Р. Козлова, І. Ковалик, Т. Космакова, А. Нелюба, А. Поповський, Ю. Редько, М. Худаш, П. Чучка та ін.; псевдоніми розглядали О. Дей, В. Еппель, В. Німчук, Н. Павликівська, В. Павлюк, О. Петрова, Л. Підкуймуха тощо. Однак є потреба цілісного й системного аналізу псевдонімів українських митців початку XXI століття, опису структурних параметрів названих номенів, визначенню типів і способів їхнього творення. Окрім цього, в українській лінгвістиці недостатньо висвітлено лінгвокультурологічний вимір цих псевдонімів, що й зумовлює **актуальність нашого дослідження.**

У дисертації послуговуємося терміном *псевдонім* та, враховуючи наукові положення Н. Павликівської [Павликівська, 2010], М. Торчинського [Торчинський, 2008] і наявні тлумачні словники [Бусел, 2005; СУМ, Т.8, 1977; Калашник, 2009], розуміємо його як *різновид антропоніма, приbrane (вигадане) особове іменування, яке використовують представники різних груп суспільства (співаки, військові, письменники, актори тощо) поряд зі справжнім іменем та прізвищем або замість них.*

Мета роботи — вивчити й описати український псевдонімікон культурно-мистецької сфери початку ХХІ століття, виявити продуктивні типи й способи номінацій псевдонімів, а також їхній лінгвокультурний потенціал, реалізований у формуванні відповідних культурних концептів у межах української лінгвосвідомості.

Відповідно до мети визначено й основні **завдання**:

- Схарактеризувати історичний контекст і сучасний стан досліджень антропонімів у слов'янському мовознавстві.
- Прокоментувати дискусійні питання української антропоніміки, зробити огляд типологій антропонімів, зокрема псевдонімів, у сучасній ономастиці.
- Визначити типи й способи номінації, продуктивні для творення псевдонімів культурно-мистецької сфери початку ХХІ століття.
- Здійснити аналіз й опис псевдонімів за визначеними типами й способами номінації, проаналізувати їхній прагматичний потенціал.
- Виявити смислові зв'язки псевдонімів сучасних українських митців із загальнокультурним та етнокультурним патерном.
- Дослідити український псевдонімікон щодо наявності прецедентних імен, з'ясувати мотиви творення таких номенів.
- За допомогою асоціативного експерименту з'ясувати, чи здатні псевдоніми українських митців набувати статусу культурних концептів в українській лінгвосвідомості (лінгвокультурологічний вимір псевдонімікону), вивчити й описати структурно-смислове наповнення концептуалізованих псевдонімів.

Об'єктом дослідження обрано псевдоніми сучасних українських співаків, музикантів та письменників початку XXI століття.

Предметом дослідження є номінаційні (типи й способи номінації) та лінгвокультурні ресурси псевдонімікону сучасної української культурно-мистецької сфери (зв'язок із культурним патерном, прецедентність псевдонімів, їхня концептуалізація).

Поставлені завдання зумовили теоретико-методологічний підхід і вибір методів дослідження. У процесі аналізу використано такі дослідницькі методи: *описовий* (проаналізовано, систематизовано й узагальнено дібраний мовний матеріал (псевдоніми), здійснено його інвентаризацію відповідно до завдань роботи); *зіставно-порівняльний* (забезпечив визначення особливостей творення й дискурсивного функціонування псевдонімів порівняно з офіційними антропонімами); *метод лінгвістичного спостереження* (уможливив фіксацію в дискурсивних джерелах (статті, пости, інтерв'ю) псевдонімів українських сучасних митців й первинну дослідницьку рефлексію щодо наявних номенів); *метод типологічного аналізу* (забезпечив типологізацію псевдонімів за генетичним, семантичним, структурним, прагматичним, функціональним, когнітивним критеріями); *метод структурно-семантичного аналізу* (здійснено структурно-семантичну класифікацію псевдонімів); *метод опозицій* (використано у визначенні структури (твірна основа — похідна основа), рівневого статусу (офіційне — неофіційне назовництво) псевдоніма); *метод етимологічного аналізу* (з'ясовано генетичну природу псевдоніма та його внутрішню форму); *метод лінгвоконцептуального аналізу* (визначено структурно-змістовий обсяг псевдонімів, що набули статусу концептів як одиниць українського ментального й культурного простору); *метод асоціативного експерименту* (дозволив унаочнити процес концептуалізації оніма в українському ментальному лексиконі); *метод кількісних підрахунків* (уможливив установлення продуктивності, регулярності, системності словотвірних явищ і процесів у псевдоніміконі сучасних українських митців, прогнозування); *функційний метод* (виявлено прагматичний потенціал

псевдонімів у дискурсі); *біографічний метод* (виявлено мотиви самоназивання і вибір псевдоніма митцем на основі знань про його життя і творчий шлях).

Теоретико-методологічним підґрунтям дисертації слугували ономастичні концепції, запропоновані українськими й зарубіжними мовознавцями. Особливо плідним і продуктивним для нашого дослідження було осмислення положень, презентованих у працях О. Карпенко, Ю. Карпенка, І. Ковалика, А. Нелюби, В. Павлюк, Н. Павликівської, М. Торчинського та ін. українських лінгвістів. Важливу теоретико-практичну інформацію почерпнуто в зарубіжних дослідників: В. Маслової, Н. Подольської, О. Суперанської, В. Карасика, З. Попової та інших відомих мовознавців.

Наукова новизна роботи зумовлена відсутністю цілісного дослідження українських мистецьких псевдонімів початку ХХІ століття, їхньої структури, типів та способів творення; уперше в українській лінгвістиці було розглянуто псевдоніми відомих митців як культурні концепти.

Теоретичне значення роботи полягає в цілісному та ґрунтовному описі псевдонімів співаків та письменників початку ХХІ століття, аналізі структури, типів, мотивів та способів творення цих номенів, що може слугувати базою для подальших досліджень у царині неофіційного назовництва зокрема й ономастики загалом. Також теоретичного значення набувають реалізовані в роботі тези про умови концептуалізації псевдоніма як культурного концепту, що функціонує в національній лінгвосвідомості.

Практична цінність дослідження полягає в детальному аналізі нового фактичного матеріалу, результати якого можна використати під час розробки спецкурсів із лексикології, ономастики, антропоніміки, теорії номінації, соціо- і психолінгвістики; укладанні навчальних і методичних посібників, лексикографічних праць. Основні положення та результати дослідження можуть стати в пригоді не тільки мовознавцям, а й культурологам, етнографам й усім, хто цікавиться сучасною українською культурою.

Особистий внесок здобувача полягає в отриманні наукових результатів у процесі дослідження українського неофіційного псевдонімікону культурно-

мистецької сфери початку XXI століття; у визначенні, аналізові й описові домінуючих способів номінації в сучасному псевдоніміконі митців; у вивченні особливостей функціонування псевдонімів у національному культурному контексті з опорою на їхню прагматику в мистецькому дискурсі. Результати одержано одноосібно.

Апробація матеріалів дисертації. Результати дослідження обговорювалися на засіданнях кафедри української мови Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Ключові положення та основні результати дослідження виголошено в доповідях та повідомленнях на різностатусних наукових зібраннях: XVII Міжнародна наукова конференція з актуальних проблем семантичних досліджень: художній текст: лексика, граматики, стилістика (15–16 травня 2018 року, м. Харків); Сковородинівська академія молодих учених (жовтень 2018 року); Всеукраїнські наукові читання, присвячені пам'яті професора С. І. Дорошенка (28 лютого 2019 р., м. Харків); Міжнародна наукова конференція «Мова – текст – дискурс: проблеми структури та семантики» (15-16 травня 2019 р., м. Харків); Шості міжнародні наукові читання пам'яті члена-кореспондента НАН України Ю. О. Карпенка (26-27 вересня 2019 р., м. Одеса); XIX Всеукраїнська ономастична конференція з міжнародною участю, присвячена 100-річчю з дня народження Кирила Галаса (8–9 квітня, Ужгород); I Міжнародна славистична конференція, присвячена пам'яті святих Кирила та Мефодія (11 травня 2021 р., Харків – Шумен); XIX Міжнародна конференція з актуальних проблем філологічних досліджень пам'яті А. Т. Гулака (20–21 травня 2021, Харків, ун-т. Сковороди).

У вступі дисертаційної роботи обґрунтовано актуальність порушеної проблеми, визначено мету, об'єкт, предмет, завдання, методи дослідження; розкрито наукову новизну та практичне значення роботи, наведено відомості про її апробацію.

У першому розділі — *«Теоретико-методологічні засади дослідження псевдонімів української культурно-мистецької сфери XXI століття»* — подано інформацію про шляхи формування ономастичної науки в слов'янському

мовознавстві, зазначено стан наукових досліджень з ономастики й антропоніміки в українському мовознавстві, охарактеризовано дискусійні питання української антропоніміки і висвітлено типологічний аспект вивчення антропонімів.

Антропоніми були в колі зацікавлень слов'ян ще з часів Київської Русі, проте науковий підхід до їх вивчення сформувався в працях Ф. Міклошича, А. Степовича, М. Сумцова в II-й половині XIX століття. Сучасні лінгвісти ґрунтовно аналізують антропонімний матеріал за критеріями структури, мотивації, частиномовної належності твірних основ, створюють нові словники, розробляють різні типи класифікації власних назв. До дискусійних питань належить термінологічна ідентифікація тих видів антропонімів, що корелюють з поняттям *псевдонім*, зокрема: *кличка*, *прізвисько*, *назвисько*, *позивний*, *нікнейм*. Наприклад, віртуальні назви є порівняно новітнім явищем, яке ще потребує детального вивчення й термінологічного усталення.

У другому розділі — «*Типи і способи номінації в псевдоніміконі сучасних українських митців*» — визначено продуктивні типи і способи творення сучасних псевдонімів, а саме: формально-фонетичний, семантичний, семантико-синтаксичний та словотвірний типи номінації.

Було виявлено, що, окрім названих чотирьох основних типів номінації, існують ще комбіновані, як-от: семантико-фонетичний, семантико-словотвірний, словотвірно-фонетичний та семантико-синтаксично-фонетичний типи. Це свідчить про певні дифузні явища між основними типами номінації. Семантичний і семантико-синтаксичний типи номінації є найпродуктивнішими для сучасних українських псевдонімів культурно-мистецької сфери початку XXI століття. За семантикою псевдоніми сучасних митців можуть виражати фізичні та психологічні риси особи, рід діяльності, національність, родинні зв'язки, характеристику індивідуума щодо географічних, космічних об'єктів, назв флори й фауни, грошових одиниць, місяців, релігійних та абстрактних понять і навіть предметів людської діяльності тощо. До категорії псевдонімів у процесі трансонімізації переходять антропоніми, топоніми, персоніми, теоніми, є поодинокі випадки використання зоонімів, ергонімів.

У третьому розділі — «*Псевдоніми сучасних українських митців у лінгвокультурному вимірі*» — розглянуто прецедентні псевдоніми, досліджено псевдоніми культурно-мистецької сфери як культурні концепти, а також проаналізовано функції та прагматичний потенціал названих онімів.

Здійснений аналіз українського мистецького псевдонімікону дав підстави для виявлення його лінгвокультурного й соціокультурного потенціалу, реалізованого феноменом прецедентності обраного імені та його здатністю за певних умов формувати культурні концепти. Проведений лінгвоконцептуальний аналіз псевдонімів українських сценічних митців спирався на когнітивно-епістемологічний підхід, що дозволило виявити образні, асоціативні й ціннісні складники змістової структури концептуалізованих псевдонімів.

Сучасні псевдоніми культурно-мистецької сфери містять прагматичний компонент, виявлений в інтенціях і мотивах обрання чи творення самоназви, у бажанні автора закласти в онім певну інформацію, створити вдалий цілісний образ, який зацікавить публіку. Мотивами творення чи обрання псевдоніма можуть бути як внутрішні (власні наміри митця), так і зовнішні (наміри видавців чи продюсерів) чинники. Прагматика псевдоніма спрямована на схвальне, привабливе, перспективне сприймання його реципієнтом.

Здійснене дослідження не вичерпує всіх питань, пов'язаних із вивченням псевдонімів, що функціонують у різних сферах суспільного буття, тож подальшими перспективними завданнями вважаємо вивчення псевдонімів інших соціальних груп щодо особливостей їхньої структурної організації, дискурсивного функціонування, здатності/ нездатності до концептуалізації.

Ключові слова: українська культурно-мистецька сфера, псевдонімікон, псевдонім, номінація, типи номінацій, прецедентність, концептуалізація, онімізація, трансонімізація.

ABSTRACT

Soprykina V.D. Ukrainian pseudonymicon of the cultural and artistic sphere of the early XXI century: nominative and linguo-cultural aspects. – Qualifying scientific paper on the rights of the manuscript.

Thesis for PhD in specialty 035 Philology. – H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Kharkiv, 2021.

One of the current realities of the world cultural and artistic sphere is the tendency to create and use pseudonyms instead of official names and surnames (passport data), to present creative achievements under fictitious names. The Ukrainian cultural and artistic community also actively produces pseudonyms, thus trying to attract the attention of a discerning fan, to show originality, creativity, to create a successful and unique image. The number and variety of artistic pseudonyms as a result of human linguistic and creative activity encourages linguists to scientifically study and describe their multidimensional characteristics.

The presented thesis is devoted to the study of the Ukrainian pseudonymicon of the cultural and artistic sphere of the beginning of the XXI century in nominative and linguistic-cultural aspects. Onyms, their types, structure and functions were studied by such Ukrainian linguists as A. Biletsky, D. Buchko, I. Zheleznyak, Y. Karpenko, R. Kozlova, I. Kovalik, T. Kosmakova, A. Nelyuba, A. Popovsky, Yu. Redko, M. Khudash, P. Chuchka etc.; pseudonyms were in focus of O. Day, V. Eppel, V. Nimchuk, N. Pavlykivska, V. Pavliuk, O. Petrova, L. Pidkuymukha, etc. However, there is a need for a holistic and systematic analysis of pseudonyms of the Ukrainian artists of the early XXI century, description of structural parameters of these names, definition of types and methods of their creation. In addition, linguistic and cultural dimension of these pseudonyms is insufficiently covered in the Ukrainian linguistics that determines **relevance of our study**.

In the thesis paper we use the term 'pseudonym'. Taking into account the scientific position of N. Pavlykivska [Pavlykivska, 2010], M. Torchynsky [Torchynsky, 2008] and language dictionaries [Busel, 2005; CYM, Vol.8, 1977; Kalashnik, 2009], we understand it as *a kind of anthroponym, a fictional personal name used by*

representatives of different groups of society (singers, military, writers, actors, etc.) along with the real name and surname or instead of them.

The aim of the paper is to study and describe the Ukrainian pseudonymicon of the cultural and artistic sphere of the beginning of the XXI century, to identify productive types and methods of pseudonym nominations, as well as their linguistic and cultural potential realized in formation of relevant cultural concepts within the Ukrainian linguistic consciousness.

According to the purpose, the **objectives** are defined:

- to describe the historical context and current state of research of anthroponyms in Slavic linguistics.

- to comment on debatable issues of the Ukrainian anthroponymy, to review typologies of anthroponyms, in particular pseudonyms, in modern onomastics.

- to identify types and methods of nomination that are productive for creation of pseudonyms of the cultural and artistic sphere of the early XXI century.

- to analyze and describe pseudonyms according to certain types and methods of nomination, to analyze their pragmatic potential.

- to find out semantic connections of pseudonyms of contemporary Ukrainian artists with general cultural and ethnocultural pattern.

- to research the Ukrainian pseudonym for presence of precedent names, find out the motives for the creation of such names.

- to realize using an associative experiment whether pseudonyms of the Ukrainian artists are able to acquire status of cultural concepts in the Ukrainian linguistic consciousness (linguistic and cultural dimension of the pseudonym), to study and describe the structural and semantic content of conceptualized pseudonyms.

The **object** of the study is pseudonyms of modern Ukrainian singers, musicians and writers of the early XXI century.

The **subject** of the study is nomination (types and methods of nomination) as well as linguistic and cultural resources of the pseudonym icon of modern Ukrainian cultural and artistic sphere (relevance to the cultural pattern, precedent of pseudonyms, their conceptualization).

The set objectives determined the theoretical and methodological approach and the choice of research methods. The following research methods were used: *a descriptive one* (to analyze, systematize and generalize the selected language material (pseudonyms), to carry out its ranking according to the tasks of the thesis); *a comparative one* (to define peculiarities of creation and discursive functioning of pseudonyms comparing to official anthroponyms); *a method of linguistic observation* (to enable fixation in discursive sources (articles, posts, interviews) of pseudonyms of the Ukrainian contemporary artists and primary research reflection on existing nouns); *a method of typological analysis* (to provide typology of pseudonyms by genetic, semantic, structural, pragmatic, functional, cognitive criteria); *a method of structural-semantic analysis* (to do structural-semantic classification of pseudonyms); *a method of oppositions* (to determine the structure (a creative core – a derivative core), level status (formal – informal naming) of pseudonyms, the method of etymological analysis (to clarify the genetic nature of the pseudonym and its internal form), a *method of linguistic-conceptual analysis* of pseudonyms that have acquired the status of concepts as units of the Ukrainian mental and cultural space), *a method of associative experiment* (to illustrate the process of conceptualization of onyms in the Ukrainian mental lexicon), *a method of quantitative calculations* (to establish productivity, regularity, systematic word-forming phenomena, forecasting), *a functional method* (to reveal the pragmatic potential of pseudonyms in discourse), *a biographical method* (to identify motives for self-naming and choice of pseudonym by the artist based on knowledge of their life and creative path).

The theoretical and methodological basis of the thesis paper were onomastic concepts proposed by the Ukrainian and foreign linguists. Especially fruitful and productive for our study was the provisions presented in the works of O. Karpenko, Y. Karpenko, I. Kovalik, A. Nelyuba, V. Pavlyuk, N. Pavlykivska, M. Torchynsky etc. Important theoretical and practical information has been obtained from foreign researchers: V. Maslova, N. Podolska, O. Superanska, V. Karasyk, Z. Popova and other well-known linguists.

The **scientific novelty of the gained results** is determined by the fact that due to the lack of a comprehensive study of the Ukrainian artistic pseudonyms of the early XXI century, their structure, types and methods of creation; for the first time in the Ukrainian linguistics, pseudonyms of famous artists are considered as cultural concepts.

The **theoretical significance** of the thesis paper lies in a holistic and thorough description of pseudonyms of singers and writers of the early XXI century, analysis of structure, types, motives and ways of creating these nouns which can serve as a basis for further research in informal naming in particular and onomastics in general. Also of core importance are the points implemented in the paper on the conditions of conceptualization of the pseudonym as a cultural concept that functions in the national linguistic consciousness.

The **practical significance** of the study lies in the detailed analysis of new factual material, the results of which can be used in development of special courses in lexicology, onomastics, anthroponymy, nomination theory, socio- and psycholinguistics; making up educational and methodical manuals, lexicographic papers. The main provisions and results of the study can be useful not only for linguists, but also for culturologists, ethnographers and anyone interested in modern Ukrainian culture.

The **personal contribution** is to get scientific results in the process of studying the Ukrainian unofficial pseudonymicon of the cultural and artistic sphere of the early XXI century; to define, analyse and describe dominant methods of nomination in modern pseudonymicon of artists; to study peculiarities of functioning of pseudonyms in the national cultural context based on their pragmatics in artistic discourse. The results were obtained alone.

Approbation of the research results. The results of the study were discussed at chairmeetings of the Department of Ukrainian Language of G.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University. The key provisions and main results were stated in reports and announcements at various scientific meetings: XVII International Scientific Conference on topical issues of semantic research: literary text: vocabulary, grammar, stylistics (May 15-16, 2018, Kharkiv); Skovorodynivska Academy of Young Scientists

(October 2018); All-Ukrainian scientific readings dedicated to the memory of Professor S. I. Doroshenko (February 28, 2019, Kharkiv); International Scientific Conference "Language - Text - Discourse: Problems of Structure and Semantics" (May 15-16, 2019, Kharkiv); Sixth International Scientific Readings dedicated to the memory of Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine Yu. O. Karpenko (September 26-27, 2019, Odessa); XIX All-Ukrainian Onomastic Conference with International Participation dedicated to the 100th Anniversary of the Birth of Kirill Galas (April 8-9, Uzhhorod); the International Slavic Conference dedicated to the memory of Saints Cyril and Methodius (May 11, 2021, Kharkiv - Shumen); XIX International Conference on topical issues of philological research in memory of A. T. Gulak (May 20-21, 2021, Kharkiv, G.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University).

The introduction to the dissertation substantiates the relevance of the problem, determines the purpose, object, subject, tasks, and research methods; reveals the scientific novelty and practical significance of the work, gives the information about their approbation.

The first chapter – "*Theoretical and methodological foundations of the study of pseudonyms of the Ukrainian cultural and artistic sphere of the XXI century*" – provides information on formation of onomastic science in Slavic linguistics, indicates the state of research on onomastics and anthroponymy in the Ukrainian linguistics and highlights the typological aspect of the study of anthroponyms.

Anthroponyms have been among the interests of the Slavs since the times of Kiev Rus, but the scientific approach to their study was formed in the works by F. Mikloshich, A. Stepovich, M. Sumtsov in the second half of the XIX century. Modern linguists thoroughly analyze anthroponymic material according to the criteria of structure, motivation, part-of-speech affiliation of creative cores; they also create new dictionaries, develop different types of classification of proper names. Issues under discussion include terminological identification of the anthroponyms that correlate with the concept of *pseudonym*, in particular: *pet name*, *by-name*, *baptize*, *call name*,

nickname. For example, virtual names are a relatively new phenomenon that still requires detailed study and terminology.

The second chapter – "*Types and methods of nomination in pseudonymicon of contemporary Ukrainian artists*" – identifies productive types and methods of creating modern pseudonyms, namely: formal-phonetic, semantic, semantic-syntactic and word-forming types of nomination.

It was found that, in addition to these four main types of nomination, there are combined ones, such as: semantic-phonetic, semantic-word-forming, word-forming-phonetic and semantic-syntactic-phonetic types. This indicates certain diffuse phenomena between the main types of nomination. Semantic and semantic-syntactic types are the most productive for modern Ukrainian pseudonyms of the cultural and artistic sphere at the beginning of the XXI century. In semantics, pseudonyms of contemporary artists can express physical and psychological traits, occupation, nationality, family ties, characteristics of individual in relation to geographical, space objects; names of flora and fauna; monetary units; months; religious and abstract concepts and even objects of human activity, etc. Anthroponyms, toponyms, personyms, theonyms pass into the category of pseudonyms while transonymization, there are isolated cases of use of zoonyms and ergonims.

The third chapter – "*Pseudonyms of contemporary Ukrainian artists in the linguistic and cultural dimension*" – examines precedent pseudonyms, explores pseudonyms of the cultural and artistic sphere as cultural concepts as well as analyzes functions and pragmatic potential of these onyms.

Analysis of the Ukrainian artistic pseudonymicon gave grounds for revealing its linguistic and sociocultural potential, realized by the phenomenon of precedent of the chosen name and its ability to form cultural concepts under certain conditions. The conducted linguo-conceptual analysis of pseudonyms of the Ukrainian stage artists was based on cognitive-epistemological approach which allowed to identify figurative, associative and value components of semantic structure of conceptualized pseudonyms.

Modern pseudonyms of the cultural and artistic sphere contain a pragmatic component, expressed in intentions and motives of choosing or creating a self-name, in

the author's desire to put in it certain information, to create a successful holistic image that will interest the public. The motives for creating or choosing a pseudonym can be both internal (the artist's own intentions) and external (intentions of publishers or producers) factors. Pragmatics of the pseudonym is aimed at approving, attractive, promising perception of its recipient.

The study does not cover all issues related to the study of pseudonyms that function in various spheres of social life, so further **perspectives** are study of pseudonyms of other social groups on peculiarities of their structural organization, discursive functioning, ability / inability to conceptualize.

Key words: conceptualization, nomination, onimization, precedent, pseudonym, pseudonymicon, types of transonymization, Ukrainian cultural and artistic sphere.

Основний зміст дисертації відображено в таких публікаціях:

Наукові праці, в яких опубліковані основні результати дослідження:

1. Соприкіна В. Д. Історія і сучасний стан дослідження української антропонімії (стислий огляд). *Лінгвістичні дослідження*: Зб. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Харків, 2018. Вип. 48. С. 33 – 41. URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/lingvistics/issue/view/37>
2. Соприкіна В. Д. Інноваційні різновиди антропонімів в українській мові: проблема ідентифікації позивних та нікнеймів. *Лексико-граматичні інновації в сучасних слов'янських мовах*: матеріали VIII міжнародної наукової конференції, м. Дніпро, 2017. С.153–156. URL: <http://www.dnu.dp.ua/zbirnik/ffil/31>
3. Соприкіна В. Д. Профілювання концептів власних назв на прикладі псевдонімів українських учасників «Євробачення». *Записки з українського мовознавства* : збірник наукових праць. Одеса, 2019. Том 1, вип. 26. С. 275–286. URL: <http://zum.onu.edu.ua/about>
4. Соприкіна В. Д. Суфіксація як спосіб творення псевдонімів сучасних українських митців. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного*

- університету*. Серія : Філологія. Одеса, 2021. Вип. 47. Т. 2. С. 118–121. URL: <http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=179>
5. Соприкіна В. Д. Колективні псевдоніми сучасних українських письменників: мотивація, походження, функції. *Український світ у наукових парадигмах* : збірник наукових праць. Харків, 2019. Вип. 6. С. 98–102. URL: <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/2562>
 6. Соприкіна В. Д. Українсько-російська інтерференція у псевдонімах сучасних українських митців. *Український світ у наукових парадигмах* : збірник наукових праць. Харків, 2020. Вип. 7. С. 186–188.
 7. Соприкіна В. Д. Сучасне українське письменство: хто є хто? *Вивчаємо українську мову та літературу* : науково-методичний журнал. Харків, 2020. №1–3 (581–583). С. 85–88.
 8. Соприкіна В. Д. Зрощення та редуплікація як способи творення псевдонімів сучасних українських митців. *Science and Education a New Dimension*. Budapest 2020, VIII (69), issue 234, p.59-61. URL: <https://www.seanewdim.com/published-issues.html>
 9. Соприкіна В. Д. Двокомпонентні псевдоніми українських письменників-сучасників: інтенційні мотиви творення оніма. *Наукові записки центральноукраїнського державного педагогічного університету імені В. Винниченка*. Кропивницький, 2020. № 187. С. 95–101. URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/nauk_zapiski/filology/Issue_187_FN.pdf
 10. Соприкіна В. Д. Утинання як спосіб псевдонімотворення. Матеріали І Міжнародної славістичної конференції, присвяченої пам'яті святих Кирила і Мефодія / за заг. ред. О. О. Маленко. Харків – Шумен : ХІФТ, 2021. 192–197 с.

Опубліковані праці апробаційного характеру:

1. Соприкіна В. Д. Псевдоніми сучасних українських митців як синтаксичні сполуки: семантика та моделі творення. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Філологія. Ужгород. Вип.1(45). 2021. С. 408–413.